

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра української преси

Затверджено

на засіданні кафедри української преси
(протокол №1 від 31 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри –
доц. Ігор Паславський

Силабус з навчальної дисципліни

**«Основи наукових досліджень»,
що викладається в межах освітньої програми «Журналістика»
першого освітнього рівня вищої освіти
для студентів 2 курсу (III семестр)
зі спеціальності 061 Журналістика**

Львів -2023

Назва курсу	«Основи наукових досліджень»
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Ген. Чупринки, 49
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедри української преси
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань - 06 Журналістика, спеціальність - 061 Журналістика
Викладачі курсу	СЛОТЮК Тетяна Василівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри української преси; КОСТЬ Степан Андрійович, кандидат філологічних наук, процесор кафедри української преси; РОМАНЧУК Олег Костянтинівич, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української преси.
Контактна інформація викладачів	tetiana.slotiuk@lnu.edu.ua Stepan.Kost@lnu.edu.ua Oleh.Romanchuk@lnu.edu.ua Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, ауд. 402
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі онлайн консультації через Messenger. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту.
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/01/Osnovy-naukovykh-doslidzhen.pdf
Інформація про курс	Дисципліна «Основи наукових досліджень» є нормативною дисципліною зі спеціальності «журналістика» для освітньої програми бакалавр , яка викладається в 3 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб підготувати студентів до написання курсової та бакалаврської роботи, надати загальне знання про журналістикознавство, наукову галузь «соціальні комунікації», а також ознайомити із науковою журналістикою, яка потенційно у майбутньому може бути основним фаховим спрямуванням для частини випускників факультету. Курс також орієнтований на те, щоб студенти створювали власні проекти (сайти, блоги) з наукової журналістики. Тому у курсі представлено як огляд концепцій наукознавства, так і процесів та інструментів, які потрібні для написання наукових робіт. Велику увагу приділено академічній доброчесності та боротьбі з плагіатом, про що мовиться з перших занять.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Основи наукових досліджень» є ознайомлення студентів із завданнями, які допоможуть студентам у майбутньому писати анотації, есе, наукові реферати, наукові тези доповіді та створювати власні наукові-популярні медійні проекти. Мета:

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сформувати у студентів навички постановки наукових проблем і їх розв'язань на теоретичному та емпіричному рівнях 2. Залучити студентів до наукової діяльності і зацікавити їх творчим процесом дослідження. 3. Довести студентам необхідність послідовного проведення наукових досліджень для одержання найбільш повних результатів через вміння логічно мислити, структурувати, класифікувати як практичні, так і теоретичні отримані дані. 4. Дати студентам основні знання про проведення наукових досліджень в галузі “соціальні комунікації”, та подати основні критерії вимог для написання рефератів, статей, тез наукових доповідей, курсових, бакалаврських кваліфікаційних робіт. <p style="text-align: center;">Цілі навчального курсу.</p> <p>Ознайомити студентів із предметом, функціями, принципами, науковими методами і завданням наукової роботи; отримують знання з теорії й методології наукового пошуку та навчаються практично застосовувати ці знання.</p> <p>В результаті вивчення цього навчального курсу студент опанує на практиці принципи послідовної розробки певної наукової теми, що має суттєво полегшити написання наукових робіт (курсвої, бакалаврської). А також знатиме основні засади академічної доброчесності.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дацишин Х., Присяжний М. Методичні рекомендації щодо написання кваліфікаційної роботи на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти. – Упор. Дацишин Христина, Присяжний Михайло. – Львів, 2022. – 22 с. https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/Metodychni-recomendacii-Kvalifikacijna-robota-1.pdf 2. Кость С. Методологія дослідження соціальних комунікацій (теорії та історії журналістики) / Кость Степан. – Львів, 2022. – 228 с. – ISBN 978-617-10-0685-0. 3. Мазур О. В. Основи наукових досліджень: навч. посібн. / О. В. Мазур, О. В. Подвойська, С. В. Радецька. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 119 с. 4. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / Марта Мальська, Наталія Паньків. – Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 226 с. 5. Підготовка наукових публікацій та презентація результатів наукових досліджень : конспект лекцій до самостійної та дистанційної роботи здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії. [Електронний ресурс] / Уклад. В. О. Ананьїн, В. В. Горлинський, О. В. Уваркіна, за ред. В. О. Ананьїна. – Київ : ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. – 64 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/57380/1/Konspekt_leksii_PNPPND.pdf 6. Студентська науково-дослідна робота : Нормативно-методичні рекомендації / Упор. Присяжний М. П. – Львів, 2010. – 58 с. <p>Додаткова література:</p>

	<p>1. Положення про забезпечення академічної доброчесності. https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf (дата звернення: 14.09.2021).</p> <p>Інтернет-джерела: Еко У. Як написати дипломну роботу. – 240 с. – Режим доступу: http://194.44.152.155/elib/local/sk787124.pdf</p>
Обсяг курсу	<p>Денна форма навчання: 32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи. Заочна форма навчання: 10 годин лекційних і 2 години практичних занять та 78 годин самостійної роботи.</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>Знати</p> <ul style="list-style-type: none"> - загальнонаукові методи дослідження, принципи провадження наукового дослідження, його основні етапи. - методика проведення наукового дослідження; - структуру наукового дослідження і понятійний апарат науки; - основні терміни та поняття науки, види наукової діяльності; - правила оформлення і представлення результатів наукового дослідження; - сучасні методичні підходи щодо проведення наукових досліджень; - основні принципи підготовки журналістських матеріалів з наукової журналістики. <p>Вміти</p> <ul style="list-style-type: none"> - обирати, пояснювати та формулювати проблему дослідження; - визначати об'єкт, предмет, формулювати мету та завдання дослідження; - оформляти список використаної літератури; - аналізувати провідні наукові концепції, які сьогодні є тенденційними у сучасному журналістикознавстві; - аналізувати стан наукової проблеми і знаходити шляхи її вирішення; - опрацьовувати наукові джерела різних жанрів; - застосовувати найважливіші методи наукового дослідження. - оформляти результати дослідження у формі звіту, статті, тексту курсової і бакалаврської роботи; - створити концепцію сайту, орієнтованого на наукову журналістику, сформулюють знання про особливості написання науково-популярної статті. <p>ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні,</p>

	<p>наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця узагальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.</p> <p>ЗК12. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.</p> <p>СК03. Здатність створювати медіапродукт.</p> <p>СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт</p> <p>СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.</p> <p>СК07. Здатність аналізувати світові та українські суспільно-політичні процеси у контексті сучасної журналістики.</p> <p>СК08. Здатність орієнтуватись в інформаційних потоках і джерелах нових медій, а також формувати інформаційні бази в інтернет-просторі та керувати інформацією в різноманітних соціальних мережах.</p> <p>СК09. Здатність використовувати у практичній діяльності та дослідницькій роботі норми медіазаконодавства та етичні кодекси, як національні, так і міжнародні.</p>
Ключові слова	Наука, дослідження, журналістикознавство, соціальні комунікації, основні компоненти вступу, наукова журналістика.
Формат курсу	Очний /заочний
Теми	Див. Схема курсу
Підсумковий контроль, форма	Екзамен наприкінці семестру (тести у системі Moodle)
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань зі “Вступу до журналістики”, “Соціальні комунікації та комунікаційні технології”, «Теорії і методики журналістської творчості», «Української мови в ЗМІ (за професійним спрямуванням)», “Історії української журналістики” дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату журналістикознавства.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекція-колоквіум, проектно-орієнтоване навчання (створення сайту, блогу, подкасту), дискусія
Необхідне обладнання	Комп’ютер, телефон, планшет, проектор
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • активність на практичних заняттях (участь в обговореннях, дискусіях, мозковому штурмі) — 20 балів • контрольний замір (есе+проект (створення сайту)) — 30 балів (10+20) • екзаменаційний тест — 50 балів. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Є можливість отримати 10 бонусних балів за сертифікат з курсу «Наукова журналістика» на платформі courses.toleducation.org.</p>

	<p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (анотація (5 балів), есе (10 балів) та науково-популярна стаття (10 балів)).</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі, зокрема у есе чи науково-популярній статті студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Основний лекційний матеріал розміщений у системі Moodle на сторінці курсу.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали отримані впродовж семестру під час практичних занять, за виконання письмових робіт (анотація, есе і науково-популярна стаття + створення сайту з метою публікації науково-популярної статті), а також екзаменаційний тест. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвочасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до екзамену.</p>	<p>Наукові дослідження як вид творчої діяльності. Специфіка і структура наукової діяльності.</p> <p>Творчі здібності дослідника і творчий процес в науково-дослідній роботі. Організація і форми науково-дослідної роботи студентів.</p> <p>Основні види студентських наукових досліджень.</p> <p>Методи наукових досліджень.</p> <p>Особливості науково-дослідної діяльності в галузі масової комунікації.</p> <p>Структура наукового дослідження.</p> <p>Основні компоненти вступу для наукового дослідження.</p> <p>Авторське право: об'єкти та суб'єкти.</p> <p>Академічна доброчесність та відповідальність за порушення її норм.</p> <p>Рубрикація структурних одиниць тексту роботи, її оформлення.</p>

	<p>Вимоги до техніки оформлення наукової праці (рукопису). Роль наукових комунікацій в глобалізації масово-інформаційних процесів. Цитування та вимоги до посилань на джерела. Форми безпосереднього спілкування вчених і фахівців з журналістики. Зв'язки науковців із громадськістю. Популяризація результатів наукових досліджень у ЗМІ. Джерела наукової інформації. Жанрова форма наукових творів. Хронологічне і проблемно-тематичне обмеження рамок дослідження. Архівні джерела дослідження, і їх використання у науковому дослідженні. Проблематика сучасних досліджень у галузі соціальних комунікацій. Принципи роботи з науковою літературою. Особливості анотації та реферування. Систематизація матеріалів у процесі наукового дослідження. Робоча гіпотеза в процесі наукового дослідження. Структура викладу результатів наукового дослідження. Цитування джерел у науковому дослідженні. Додатки до основного тексту наукової роботи: укладання і оформлення. Реферативні журнали і їх використання в наукових дослідженнях. Система фахової періодики в Україні для публікації результатів НДР у галузі соціальних комунікацій. Поняття наукової комунікації. Основні форми наукової комунікації.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Наука як сфера творчої діяльності					
<i>1 тиж д.</i>	Тема 1. Наука як вид творчої діяльності 1. Мета, предмет і завдання курсу. 2. Практичне значення вивчення курсу для професійної підготовки журналістів. 3. Наукові дослідження	<i>Лекція</i> 2 год.	Курс «Основи наукових досліджень» у MOODLE	Опрацювати тему №1 у Moodle, <i>опрацювати наукові видання</i> 5 год.	Практичне заняття №1

	як вид творчої діяльності. Основні визначення і поняття.				
2 тиж д.	Становлення українського журналістикознавства. 1. Функції науки. Основні процеси науки як сфери людської діяльності. 2. Види наукової діяльності. 3. Результати наукових досліджень 4. Науково-дослідницька діяльність студентів.	<i>Практичне заняття 1.</i> 2 год.			
3 тиж д.	Тема 2. Результати наукової діяльності. Тези, стаття, анотація, реферат і есе 1. Особливості написання тез, статей. 2. Реферат, типи рефератів і їх завдання. Конспект як основа у підготовці наукових результатів (Презентація у прикріпленому файлі). 3. Анотація як один із видів наукового осмислення матеріалу (Презентація у прикріпленому файлі). 4. Особливості написання наукового есе	<i>Лекція</i> 2 год.	Курс «Основи наукових досліджень» у Moodle	Опрацювати тему №2 у Moodle, Завдання: <i>Написати анотацію до аналітичної статті, опублікованої у пресі впродовж останнього тижня.</i> <i>Підготувати есе на одну із заданих тем.</i> 12 год.	<i>Практичне заняття №2</i>
4 тиж д.	Результати наукової діяльності. Тези, стаття, анотація, реферат і есе 1. Вимоги до оформлення наукових тез доповіді, статті. 2. Основні типи рефератів. 3. Мистецтво конспектування. Види конспектів. 4. Есе як текст. Види та особливості есе. Етапи підготовки есе.	<i>Практичне заняття 2.</i> 2 год.			

5 тиж д.	Тема 3. Формати застосування різних моделей комунікації наукової 1. Документована і недокументована наукова комунікація 2. Формальна і неформальна наукова комунікація 3. Документна і недокументна наукова комунікація 4. Наукова школа як осередок наукової комунікації 5. Наукова журналістика	<i>Лекція</i> 2 год.	Курс «Основи наукових досліджень» у Moodle	<i>Опрацювати тему №3 у Moodle,</i> Завдання: Підготувати проект на тему науки (блог, сайт, подкаст), де буде обрано одну із наукових сфер і подано популярно і доступно складні речі. Знайти інформацію про ситуацію з науковою журналістикою в Україні, Європі та у світі 16 год.	<i>Практичне заняття №3</i> <i>Практичне заняття №6</i>
6 тиж д.	Наукова журналістика. Наука vs журналістика. Наукпоп. 1. Види та форми наукової комунікації, науковий документ. 2. Основні завдання і функції наукової школи. 3. Масові комунікації як ретранслятор наукових ідей. 4. Практична журналістика «з» чи «проти» науки? Які суперечності? У чому складність співпраці? 5. Науковий журналіст – хто він? Журналіст? Науковець? 6. Наукова журналістика в Україні, Європі та у світі.	<i>Практичне заняття 3</i> 2 год.			
7 тиж	Тема 4. Етапи наукового дослідження	<i>Лекція</i>	Курс «Основи наукових	<i>Опрацювати тему №4 у</i>	<i>Практичне заняття</i>

д.	1. Етапи наукового дослідження 2. Методика та методологія проведення наукового дослідження.	2 год.	досліджень» у Moodle	Moodle 4 год.	№4
8 тижд .	Методи та методика проведення наукових досліджень, структура наукових досліджень. Концепція наукового дослідження 1. Ідея наукового дослідження 2. Загальнонаукові методи дослідження 3. Спеціальні методи дослідження 4. Соціально-комунікаційний підхід.	<i>Практичне заняття 4.</i> 2 год.			
Змістовий модуль 2. Структура наукової роботи					
9 тиж д.	Тема 5. Основні компоненти вступу 1. Загальна концепція вступу 2. Актуальність дослідження, особливості її визначення. 3. Мета дослідження. 4. Особливості формулювання завдань. Ключові слова до завдань. 5. Об'єкт і предмет дослідження.	<i>Лекція</i> 2 год.	Курс «Основи наукових досліджень» у Moodle	<i>Опрацювати тему №5 у Moodle,</i> <i>Опрацювати запропоновані теми (визначити актуальність, мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження)</i> 4 год.	<i>Практичне заняття №5</i>
10 тиж д.	Основні компоненти вступу 1. Як визначають актуальність дослідження? Актуальність проблеми дослідження – це? У чому особливість її визначення? 2. Що таке мета дослідження? Які ключові слова для мети? 3. Завдання та їхній зв'язок із іншими компонентами наукового дослідження? Ключові слова до завдань?	<i>Практичне заняття № 5.</i> 2 год.			

	<p>4. Як визначаємо об'єкт дослідження? Які особливості об'єкта дослідження у журналістикознавстві?</p> <p>5. Предмет дослідження - це?</p>				
11 тиж д.	<p>Тема 6. Організація і планування наукових досліджень</p> <p>1. Етапи підготовки до НДР. Навчально-наукові семінари.</p> <p>2. НДР, участь у наукових гуртках, конференціях студентського наукового товариства, конкурсах на кращу студентську роботу.</p> <p>3. Види студентських наукових досліджень: реферат, наукова доповідь, курсова робота, наукова стаття, атестаційна робота бакалавра, дипломна робота спеціаліста.</p>	<p><i>Лекція</i></p> <p>2 год.</p>	<p>1. Мазур О. В. Основи наукових досліджень: навч. посібн. / О. В. Мазур, О. В. Подвойська, С. В. Радецька. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 119 с.</p> <p>2. Михайлин І. Л. Науково-дослідна робота студента з журналістики: Методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика» : Вид. друге, виправлене і доповнене. – Харків, 2010. – 91 с.</p> <p>3. Студентська науково-дослідна робота : Нормативно-методичні рекомендації / Упор. Присяжний М. П. – Львів, 2010. – 58 с.</p>	<p><i>Опрацювати літературу і підготуватися до практичного заняття. Підготувати презентацію проекту</i></p> <p>10 год.</p>	<p><i>Практичне заняття №6</i></p>
12 тиж д.	<p>Захист проектів із наукової журналістики.</p>	<p><i>Практичне заняття б.</i></p> <p>2 год.</p>			
13 тиж д.	<p>Тема 7. Академічна доброчесність та відповідальність за її порушення</p> <p>1. Академічна</p>	<p><i>Лекція</i></p> <p>2 год.</p>	<p>Курс «Основи наукових досліджень» у Moodle</p>	<p><i>Опрацювати тему №6 у Moodle,</i></p>	<p><i>Практичне заняття №7</i></p>

	доброчесність у науці. 2. Особливості мови наукового тексту. 3. Цитування. Правила оформлення цитат. 4. Особиста думка у науковому тексті. 5. Авторське право у суміжні права.			5 год.	
14 тиж д.	Захист проектів із наукової журналістики.	<i>Практичне заняття 7.</i> 2 год.			
15 тиж д.	Тема 8. Етапи проведення наукового дослідження 1. Підготовчий етап. 2. Проведення дослідження. 3. Робота над текстом наукового дослідження. Презентація результатів дослідження. 4. Типові помилки у науковому тексті. 5. Рецензія на наукову роботу.	<i>Лекція</i> 2 год.	1. Мазур О. В. Основи наукових досліджень: навч. посібн. / О. В. Мазур, О. В. Подвойська, С. В. Радецька. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 119 с. 2. Студентська науково-дослідна робота : Нормативно-методичні рекомендації / Упор. Присяжний М. П. – Львів, 2010. – 58 с. 3. Положення про забезпечення академічної доброчесності. https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf (дата звернення: 14.09.2021).	<i>Опрацювати літературу і підготуватися до практичного заняття</i> 2 год.	<i>Практичне заняття №8</i>
16 тиж д.	Підсумкове практичне заняття.	<i>Практичне заняття 8.</i> 2 год.			

Силабус підготувала

доцент
кафедри української преси
СЛОТЮК Тетяна